

Kh 8.6.2026

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 1.8.2026 alkaen

Sisällys

1 Asiaksmaksun määräytyminen.....	2
1.1 Perheen koko	2
1.2 Perheen tulot ja tulotietojen toimittaminen.....	2
1.3 Palvelutarpeen vaikutus asiakasmaksuun.....	5
1.3.1 Kokoaikainen varhaiskasvatus.....	5
1.3.2 Osa-aikainen varhaiskasvatus	5
1.3.3 Esiopetus	6
1.4 Tilapäinen varhaiskasvatus.....	7
2 Poissaolojen vaikutus asiakasmaksuun	7
2.1 Varhaiskasvatuspalveluiden aloittaminen ja lopettaminen	7
2.2 Lapsen sairauspoissaolot.....	7
2.3 Vanhempainvapaan aikainen poissaolo	7
2.4 Muut poissaolot	7
2.5 Kesäajan poissaolot.....	8
2.6. Muut maksuttomat poissaolot.....	8
3 Peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta perittävä asiakasmaksu.....	8
3.1 Varhaiskasvatuspaikan vastaanottamatta jättäminen	8
3.2 Varatun varhaiskasvatuksen peruuttamatta jättäminen huoltajan loman aikana.....	8
4 Maksun tarkistaminen ja korjaaminen.....	8
5 Lisätietoja asiakasmaksuista	9

1 Asiakasmaksun määräytyminen

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut perustuvat varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin (1503/2016) ja varhaiskasvatustalousoikeuslakiin (540/2018). Laissa säädetään mm. varhaiskasvatuksesta perittävän maksun määräytymisestä sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen määräytymisen perusteena olevista tuloista. Maksut määräytyvät perheen koon ja tulojen mukaan prosenttiperusteisesti.

1.1 Perheen koko

Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset.

Jos lapsen huoltajat asuvat eri osoitteissa, ja lapselle järjestetään varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, määrätään maksu sen perheen tulojen perusteella, jonka luona lapsi on kirjoilla. Mikäli lapsi käyttää varhaiskasvatuspalveluja vain asuessaan sen huoltajan luona, jossa ei ole kirjoilla, maksu määrätään tämän perheen tulojen mukaan.

Asiakasmaksu lasketaan perheen koon mukaan määräytyvän vähimmäistulorajan ylittävästä tulosta alla olevan maksuprosentin mukaisesti:

Perheen koko, henkilöitä	Tuloraja	Maksuprosentti	Bruttotulo, jonka alittuessa ei maksua peritä	Bruttotulo, josta alkaen peritään korkein maksu
2	4369	10,7	4663	7496
3	5635	10,7	5929	8762
4	6399	10,7	6693	9526
5	7163	10,7	7457	10290
6	7925	10,7	8219	11052

Jos perheen koko on suurempi kuin kuusi, lisätään maksun määräämisen perusteena olevaa tulorajaa 295 eurolla kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta.

Perheen bruttotuloista vähennetään perhekoon mukainen tuloraja. Jäljelle jäävästä summasta lasketaan 10,7 %, jolloin saadaan lapsikohtainen kokoaikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksu. Perheen ensimmäiseksi lapseksi katsotaan lain mukaan aina nuorin varhaiskasvatuspalveluja käyttävä lapsi. Maksun enimmäismäärä nuorimmasta varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta on 335 euroa kuukaudessa. Ikäjärjestyksessä seuraavasta kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta määrätään maksu, joka on enintään 134 euroa tai 40 prosenttia nuorimman lapsen kokoaikaisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta. Kustakin seuraavasta lapsesta määrättävä kuukausimaksu on 20 prosenttia ensimmäisen lapsen kokoaikaisesta asiakasmaksusta. Alin perittävä lapsikohtainen kuukausimaksu on 32 euroa (§7). Maksun määrä pyöristetään lähimpään euromäärään (§4).

Esimerkki 1 kokoaikaisesta asiakasmaksusta: Perheessä on äiti, isä ja kaksi varhaiskasvatuksessa olevaa lasta. Perheen bruttotulot ovat 9.000 €/kk. Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu:

Nuorimman lapsen maksu: $9.000 - 6.399 * 10,7 \% = 278,31$ eli asiakasmaksu 278 €/kk.
 Toisen lapsen maksu: $278 * 40 \% = 111,20$ eli asiakasmaksu 111 €/kk.

Esimerkki 2 kokoaikaisesta asiakasmaksusta: Perheessä on äiti, isä ja kaksi varhaiskasvatuksessa olevaa lasta. Perheen bruttotulot ovat 7.000 €/kk. Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu:
 Nuorimman lapsen maksu: $7.000 - 6.399 * 10,7 \% = 64,31$ eli asiakasmaksu 64 €/kk.
 Toisen lapsen maksu: $64 * 40 \% = 25,60$ eli asiakasmaksu 26 €/kk. Koska summa alle minimin (32 e/kk), sitä ei laskuteta ollenkaan.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu peritään kuukausimaksuna enintään 11 kuukaudelta toimintavuoden aikana. Toimintavuosi alkaa 1.8. ja päättyy 31.7. Maksuton kuukausi on heinäkuu edellytyksellä, että lapsi on aloittanut varhaiskasvatuksessa ennen edellisen vuoden syyskuun ensimmäistä päivää. Oikeus maksuttomaan kuukauteen säilyy muutettaessa kunnasta toiseen.

1.2 Perheen tulot ja tulotietojen toimittaminen

Perheen tuloja ovat varhaiskasvatuspalveluja käyttävän lapsen, hänen vanhempansa tai muun huoltajansa sekä heidän kanssaan yhteistaloudessa avio- tai avoliitossa elävän henkilön tulot. Tuloiksi luetaan veronalaiset ansio- ja pääomatulot, lomarahat sekä verosta vapaat tulot. Mikäli lomarahasta ei ole selvitystä, lisätään kuukausituloihin laskennallinen lomараha. Lasten tuloja voivat olla esim. perhe-eläke, korkotulo, elatusapu tai -tuki.

Tuloina otetaan huomioon

- palkkatulot ja päivärahat, myös ulkomailla ansaitut
- lomараha
- ylityöt, vuorolisät
- luontaisedut
- ansiotuloa korvaavat päivärahat ja muut tulot
- ammatin- tai liikkeenharjoittamisesta saatu henkilökohtainen tulo
- huoltajien ja hoidossa olevien lasten eläkkeet, elinkorot - elatusavut ja -tuet varhaiskasvatuksessa olevan lapsen osalta - jos elatusvelvollinen maksaa elatusavun suoraan, on toimitettava kopio oikeuden päätöksestä ja kuitti maksetusta elatusavusta
- päivä-, äitiys- ja vanhempainraha
- työttömyyskorvaukset
- vakuutusyhtiöiden maksamat muut kuin sairaus- ja tutkimuskorvaukset
- omaishoidontuki
- muut säännölliset henkilökohtaiset tulot sekä pääomasta että muusta omaisuudesta saatavat
- bruttotulot esim. vuokratulot (-maksettu yhtiövastike), henkilökohtaiset palkkiot yms.
- yrittäjäraha
- laskennallinen metsätulo
- osittainen ja joustava hoitoraha
- vastaanottoraha

Metsätulona otetaan huomioon varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7§:n 3 momentin mukaan vahvistettu metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto hehtaarilta kerrottuna metsämaan pinta-alalla.

Tulojen vähennyksenä otetaan huomioon suoritettut elatusavut ko. perheen ulkopuolisille lapsille sekä tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut kustannukset sekä kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus (syytinki).

Varhaiskasvatusmaksu määrätään toistaiseksi joko todennettavissa olevien tai arvioitujen tulojen perusteella.

Tuloina ei oteta huomioon:

- lapsilisää
- vammaisetuksista annetun lain (570/2007) mukaista etuutta
- kansaneläkelain (568/2007) mukaista lapsikorotusta
- asumistukea
- tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja
- sotilasavustusta
- rintamalisää
- opintorahaa
- aikuiskoulutustukea
- opintotuen asumislisää
- toimeentulona maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta
- Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005)
- mukaista ylläpitokorvausta
- julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain (916/2012) mukaista kulukorvausta
- opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia
- perhehoidon kustannusten korvauksia
- lasten kotihoidon tukea (11.5.2007/585)

Tulotietojen toimittaminen (Tuloseelvitys)

- Uusien asiakasperheiden on tehtävä tuloseelvitys eDaisyyn viimeistään hoidon aloittamiskuukauden loppuun mennessä
- Tuloseelvitykseen tulee laittaa kaikista tuloista tosite/päätös kokonaisuudessaan liitteeksi.
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu määrätään sen maksamisajankohdan tilannetta vastaavaksi joko todennettavissa olevien tai arvioitujen tulojen perusteella
- Mikäli perhe ei ilmoita tulotietoja liitteineen, määrätään maksu enimmäismaksun suuruiseksi
- Jos tulot ilmoitetaan myöhemmin, maksu tarkistetaan tulotietojen mukaiseksi seuraavan kalenterikuukauden alusta
- Jos perheen koko muuttuu tai perheen tulot muuttuvat olennaisesti toimintavuoden aikana, perheen on tehtävä muutosilmoitus / uusi tuloseelvitys liitteineen maksun uudelleen määrittämistä varten
- Olennaiseksi muutokseksi katsotaan maksun perusteena olevien bruttotulojen 10 % muutos
- Muutos tehdään seuraavan kalenterikuukauden alusta

- Lyhytaikainen tulonmuutos (1–2 kk) ei vaikuta asiakasmaksuun
- Maksupäätös voidaan oikaista, mikäli se osoittautuu virheelliseksi
- Jos perheellä on vaikeuksia tulotietojen toimittamisessa tai ei pysty toimittamaan niitä määräaikaan mennessä, tulee olla välittömästi yhteydessä **varhaiskasvatuspäällikköön**
- Jos maksun määrääminen on perustunut perheen antamiin virheellisiin tai puutteellisiin tietoihin, voidaan todellisten tulotietojen mukainen maksu periä takautuvasti enintään vuoden ajalta
- Maksupäätös löytyy eDaisystä
- Huoltajien tulee tarkistaa tietojen oikeellisuus
- **Varhaiskasvatuspäällikkö** voi hakemuksesta jättää perimättä tai alentaa määrättyä maksua
- elatusvelvollisuuden, toimeentuloedellytysten ja huollollisten näkökohtien perusteella
- Hakemukset vahvoine perusteluineen toimitetaan sähköpostilla **varhaiskasvatuspäällikölle** ja lisäksi tehdään tulospelvitys eDaisyssä

Tulorekisterin hyödyntäminen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuissa

- Tulorekisteri ei ole käytössä Pelkosenniemellä
- Asiakasperheillä on edelleen tulotietojen toimittamisvelvollisuus

1.3 Palvelutarpeen vaikutus asiakasmaksuun

Palvelutarve valitaan toimintavuodeksi (1.8.–31.7.) tai varhaiskasvatuksen alkaessa. Palvelutarvetta voidaan muuttaa toimintavuoden aikana, mikäli perheen työ-, opiskelu- tai perheolosuhteet oleellisesti muuttuvat. Palvelutarpeen muutoksesta sovitaan varhaiskasvatusyksikön johtajan kanssa. Palvelutarvetta ei voi muuttaa takautuvasti.

Asiakasmaksu määritellään ja peritään sovittujen toiminta-aikojen perusteella. Varhaiskasvatuksen alkaessa tunnit määritellään perheen kanssa. Mikäli tuntien määrä ei ole tiedossa, ne arvioidaan. Sovittujen tuntien toteutumista tarkastellaan kolmen (3) kuukauden jaksoissa. Mikäli sovittu tuntimäärä ylittyy kuukaudessa, peritään maksu seuraavan tuntirajan mukaan. Jos ylitys toistuu, tarkistetaan maksu vastaamaan todellista tarvetta.

Esiopetuksen osuus (84 tuntia kuukaudessa) on maksutonta. Maksuttoman esiopetuksen lisäksi täydentävää varhaiskasvatusta tarvitsevan lapsen asiakasmaksu on tuntirajojen mukainen. Asiakasmaksua ei muuteta koulujen syys-, joului- ja talvilomien ajaksi eikä elokuun alussa ennen esiopetuksen alkamista ja toukokuun lopussa esiopetuksen päättyttyä. Kesäajalta (kesä – heinäkuu) peritään esiopetusikäisiltä normaalin kuukausimaksun mukainen maksu.

Taulukossa ilmoitetut prosenttiluvut kertovat kuinka monta prosenttia varhaiskasvatuksen asiakasmaksu on täydestä tulojen mukaisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksusta erilaisissa tapauksissa.

Asiakasmaksua peritään enintään yhdeltätoista kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana (toimintavuosi = elokuun alusta seuraavan vuoden heinäkuun loppuun). Kun lapsen yhtäjaksoinen varhaiskasvatus alkaa elokuussa ja se jatkuu toimintavuoden loppuun keskeytyksettä, maksuton kuukausi on seuraavan vuoden heinäkuu.

1.3.1 Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu

Asiakasmaksuun vaikuttaa lapselle valittujen varhaiskasvatustuntien määrä kuukaudessa. Ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille täydentävää varhaiskasvatusta tarjotaan kouluaikoina varhaiskasvatuksen asiakasmaksun mukaisesti vain koulupäivien yhteydessä tarvittavaan täydentävään varhaiskasvatukseen.

Sovittu hoitoaika tunteina kuukaudessa	Asiakasmaksu-% täydestä maksusta
0–80 tuntia/kk (keskim. 20 tunti/viikko)	60 %
81–150 tuntia/kk (keskim. enintään 35 tuntia/viikko)	85 %
yli 151 tuntia/kk (keskim. yli 35 tuntia/viikko)	100 %

Esiopetusikäisen täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevan lapsen hoitotarve ja asiakasmaksu voi olla hoidon tarpeen mukaan 60 % tai 65 % kokoaikaisesta varhaiskasvatusmaksusta.

Sovittu hoitoaika tunteina kuukaudessa esiopetuksen lisäksi varatusta täydentävästä varhaiskasvatuksesta	Asiakasmaksu-% täydestä maksusta
0–80 tuntia/kk (keskim. 20 tuntia/viikko)	60 %
yli 80 tuntia/kk (keskim. 35 tuntia/viikko)	85 %

1.4 Tilapäinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen ollessa tilapäistä (max. 5 päivää kuukaudessa), peritään maksua 22 euroa / lapsi / päivä. Laskutusta varten tulee täyttää varhaiskasvatushakemus. Varhaiskasvatuspaikaksi osoitetaan kulloinkin vapaana oleva kunnallinen varhaiskasvatuspaikka.

2 Poissaolojen vaikutus asiakasmaksuun

Maksu peritään kuukausimaksuna, poissaoloja ei hyvitetä.

Poikkeukset:

- Kun lapsi on sairautensa takia poissa varhaiskasvatuksesta vähintään 11 päivää kalenterikuukauden aikana, peritään maksuna puolet kuukausimaksun määrästä
- Kun lapsi on sairautensa takia poissa kaikki kalenterikuukauden toimintapäivät, maksua tältä kuukaudelta ei peritä lainkaan
- Kun lapsi on muun kuin sairauden takia poissa kaikki kalenterikuukauden toimintapäivät, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.
- Lapsen isän ollessa jo varhaiskasvatuksessa aloittaneesta lapsesta myönnetyllä isyysrahakaudella, ei maksua peritä lainkaan tästä lapsesta eikä lapsella ole oikeutta käyttää varhaiskasvatuspaikkaa kyseisinä päivinä.
- Isyysrahajaksosta johtuvasta poissaolosta on ilmoitettava varhaiskasvatuspaikkaan viimeistään kaksi viikkoa ennen sen suunniteltua aloittamispäivää ja samalla on toimitettava Kelan antama päätös isyysrahasta

- Päiväkotien asiakasperheillä on mahdollisuus saada maksuvapautusta päiväkodin kehittämispäiviltä, mikäli järjestävät lapsen varhoidon itse ko. päivinä. Maksuhyvitys suhteutetaan käytettyyn/varattuun varhaiskasvatusaikaan.

Peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta perittävä asiakasmaksu

- Jos huoltajat eivät ota vastaan lapselle haettua ja myönnettyä paikkaa, eikä sitä ole peruutettu ennen päätöksen mukaisen varhaiskasvatuksen alkamista, asiakkaalta voidaan periä puolet kuukausimaksusta.
- Jos huoltajat varaavat lapselle varhaiskasvatuspaikan lomansa ajaksi eivätkä peruuta sitä, voidaan peruuttamatta jätetystä paikasta periä puolet kuukausimaksusta. Vaikka perheen tulot olisivat niin pienet, ettei lapselle ole määrätty kuukausimaksua, voidaan edellä mainitulla tavalla käyttämättä jätetystä varhaiskasvatuksesta periä puolet 7§:n mukaisesta pienimmästä perittävästä maksusta.

Varhaiskasvatuspaikan irtisanominen

- Varhaiskasvatuspaikka tulee sanoa irti etukäteen sähköisesti eDaisy-järjestelmässä
- Mikäli irtisanomisilmoitus toimitetaan jälkikäteen, asiakasmaksu peritään irtisanomispäivään saakka

Maksuhyvitykset toimintakauden aikana

- Kesä-elokuun aikana ei maksua peritä niiltä vähintään kuuden viikon mittaisilta yhtäjaksoisilta poissaoloilta, jotka on ilmoitettu ennalta sovittuun päivämäärään mennessä. Tällaisen maksuttoman poissaolon aikana hoitosuhde ei katkea eikä perhe menetä varhaiskasvatuspaikkaa. Tästä syystä ei ole myöskään oikeutta kotihoidontukeen.
- Maksuhyvitys suhteutetaan kuukausimaksun perusteena olevaan toiminta-aikaan
- Ennalta ilmoitettua yhtäjaksoista poissaoloa voi jatkaa kokonaisina viikkoina, mikäli siitä ilmoitetaan viimeistään viikkoa ennen poissaolon päättymistä sähköpostilla **varhaiskasvatuspäällikölle** tai hänen sijaiselleen.

Varhaiskasvatuksen tarve on 151 tuntia tai enemmän

- Maksuhyvitys tulee kaikista kokonaisina viikkoina ennalta ilmoitetuista hyvityspäivistä

Varhaiskasvatuksen tarve on 81–150 tuntia

- Hyvitettävät ja varattavat tunnit lasketaan 150 tunnista

Varhaiskasvatuksen tarve on 0–80 tuntia

- Hyvitettävät ja varattavat tunnit lasketaan 80 tunnista

Maksun periminen varhaiskasvatuksen alkaessa ja päättyessä

- Varhaiskasvatuksen alkaessa kesken kalenterikuukauden peritään maksu alkamispäivästä lukien
- Varhaiskasvatuksen päättyessä peritään maksu päättymispäivään asti (poissaolo- ja sairauspäivät ovat läsnäolopäivien veroisia maksullisia päiviä). Jos lapsen toteutunut hoitoaika ylittää palveluntarpeen mukaisen tuntivälyksen alarajan, maksu peritään palveluntarpeen mukaisesti.

Varhaiskasvatusmaksun tarkistaminen kauden aikana

- Perheen tuloissa tapahtuneet muutokset tulee ilmoittaa sähköisesti Daisy-järjestelmässä
- Uusi tuloseelvitys liitteineen tulee toimittaa muutoskuukauden loppuun mennessä
- Uusi maksupäätös tehdään tietojen toimittamista seuraavan kuukauden alusta lukien
- Lyhytaikainen tulonmuutos (1–2 kk) ei vaikuta asiakasmaksuun
- Yhteystietomuutokset ja muut perheeseen liittyvät muutokset ilmoitetaan sähköisesti Daisy-järjestelmässä

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksun laskuttaminen

- Laskutus tapahtuu kuukausittain jälkikäteen ja laskun eräpäivä on pääsääntöisesti kuukauden viimeinen päivä

Tietosuoja

Asiakkaiden henkilötiedot ovat rekisterissä, jonka avulla toteutetaan ja sitä hyödyntävien tietojärjestelmien avulla hoidetaan kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen asiakas- ja päätöstietojen ylläpito, asiakaslaskutus sekä tilastointi. Sovellus, joilla henkilötietoja käsitellään, on Daisy. Henkilötietoja käsitellään myös manuaalisesti. Henkilötietoja käsitellään huolellisesti. Tietoja käsitellään vain ennalta määritellyyn tarkoitukseen. Kun henkilötietoja käsitellään, noudatamme lainsäädäntöä ja hyvää tiedonkäsittelytapaa. Henkilöstöämme sitoo vaitiolovelvollisuus. Henkilötietoja käsittelevää henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti. Henkilötietoja sisältävien järjestelmien käyttöä ja oikeuksia seurataan. Henkilötietoja saa käsitellä vain työntekijä, jolla on työtehtäviensä puolesta oikeus käsitellä kyseistä tietoa.

3 Lisätietoja asiakasmaksuista

Pelkosenniemen kunnan **varhaiskasvatuspäällikkö**
??????? (at)pelkosenniemi.fi

Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2016/1503>